

проблем. Тому необхідне осмислення нових трудовправових реалій для вироблення нових підходів до правового регулювання трудових відносин.

Література

1. Богданова Н. А. Система науки конституционного права / Н. А. Богданова. – М.: Юрист, 2001. – 256 с.
2. Гусарев С. Д. Юридична деонтологія (Основи юридичної діяльності): Навч. посіб. / С. Д. Гусарев, О. Д. Тихомиров. – К.: Знання, 2005. – 655 с.

УДК 347.454.5(043.2)

Воробйова Н.О.,
старший викладач,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ОСНОВНІ РОЗДІЛИ ОПЛАТНОГО ДОГОВОРУ НАДАННЯ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ

За умов формування соціально орієнтованого суспільства і диспозитивності цивільно – правового регулювання у сфері охорони здоров'я триває лібералізація приватноправового сектора. Ця тенденція нормативно забезпечується положенням ст. 49 Конституції України, яка закріплює право громадянина на безоплатну медичну допомогу в державних і комунальних закладах охорони здоров'я і водночас гарантує розвиток лікувальних закладів усіх форм власності.

Відтак, усі відносини, які регулюються законодавством про надання медичної допомоги і відповідають вимогам ст. 1 ЦК України (тобто побудовані на засадах рівності), слід відносити до цивільно – правових [2, с. 254].

Властиве відносинам у сфері охорони здоров'я посидання публічних і приватних елементів зумовило існування різних підстав зобов'язання з надання медичних послуг.

Доктрина цивільного права сформувала три підстави виникнення зобов'язань з надання цих послуг: 1) договір про надання медичних послуг; 2) одностороння обіцянка; 3) дії в інтересах третьої особи без доручення.

Договір про надання медичних послуг є найпоширенішою підставою виникнення цивільних правовідносин з платного надання медичних послуг.

На договір про надання медичних послуг поширюються загальні положення цивільного права про правочин і договір [1, с. 8].

Вітчизняне цивільне законодавство не містить норм, які визначають правову модель регулювання відносин щодо платного надання медичних послуг. Проте наявні щодо надання послуг, зокрема, медичних, саме тому, споживачем послуги у даному випадку виступає пацієнт клініки – фізична особа, а послугодавцем – медичний заклад, сам лікар виступає уповноваженою особою, яка безпосередньо надає послугу під час виконання своїх трудових обов'язків. Саме ці відносини знайшли своє відображення у договорі про надання медичних послуг.

Однією із найважливіших особливостей даного договору, є те, що сторонами в ньому виступають медичний заклад і пацієнт, які мають певні права та обов'язки. Договір про надання медичних послуг передбачає надання відповідних професійних послуг з боку професійно підготовленого послугонадавача – лікаря чи медичної організації як суб'єктів господарської (підприємницької) діяльності. Саме тому, постає нагальне питання про врегулювання якості надаваної медичної послуги, прав та обов'язків сторін, розмір їх відповідальності.

Отже, зміст договору, його умови визначаються на розсуд сторін, крім випадків, коли зміст відповідного умови вказано законом чи іншими правовими актами. Таким чином, можна говорити про наявність обов'язкових умов договорів про надання платних медичних послуг і довільних, що встановлюються за згодою сторін.

На наш погляд, найважливішим розділом договору про надання меддопомоги є так названий «інформаційний розділ», який включає в себе інформацію про надану медичну послугу. Медична установа (організація) зобов'язана довести до відома пацієнта своє фірмове найменування, місце знаходження (юридична адреса) і режим роботи, також медична установа зобов'язана своєчасно надати споживачеві необхідну і достовірну інформацію про послуги, що забезпечує можливість їх правильного вибору.

У ряді випадків (особливо коли мова йде про складних і дорогих послугах) доцільно в якості додатку до договору запропонувати пацієнтові ознайомитися під розпис з описом наданої йому платної послуги, способу її надання, можливих наслідків і т. д.

Оскільки важко заздалегідь передбачити всі види робіт, які можуть знадобитися при наданні медичної допомоги, то пацієнт повинен бути попереджений про те, що, можливо, знадобляться додаткові методи діагностики та лікування з відповідною оплатою.

Не менш важливою та істотною умовою договору – ціна. Відтак, ціновий розділ містить фінансові зобов'язання сторін, а також порядок, форми, способи і терміни оплати послуги.

Виходячи із умов договору, замовник зобов'язаний оплатити надані йому послуги у строки та в порядку, які зазначені в договорі. Виконання договору оплачується за ціною, встановленою угодою сторін. Однак це не означає, що в кожному індивідуальному договорі з пацієнтом може встановлюватися різна ціна на одну і ту ж послугу.

Однією з особливостей надання медичної допомоги є мала передбачуваність визначення всього обсягу робіт, необхідного для обстеження або лікування пацієнта, що може істотно позначитися на вартості надаваних послуг. Проте медична установа не має права нав'язувати пацієнтові надання додаткової послуги, наданої за плату, а також надавати такі послуги без згоди пацієнта – він може відмовитися від оплати послуги, не передбаченої договором.

Ще однією вагомою умовою договору є зобов'язальна частина, у якій передбачається строковість виконуваних робіт, оскільки вони можуть бути виконані одноразово або частинами.

Не меш важливе питання, яке передбачене у договорі – це відповідальність сторін. Так, у цьому розділі визначено ступінь відповідальності сторін за порушення зобов'язань за договором, порядок відшкодування шкоди, а також умови за яких сторона звільняється від такої відповідальності. У той же час в договорі може бути передбачена і моральне відшкодування з боку медустанови за неякісно надавані послуги.

Невід'ємним розділом, який пов'язаний із відповідальність є розділ щодо врегулювання суперечок. У цьому розділі повинні міститися положення про порядок вирішення суперечок з приводу якості наданих послуг. Специфіка медичної послуги полягає в тому, що оцінити якість такої послуги найчастіше можливе тільки за допомогою додаткових досліджень або використовуючи особливі знання фахівців у тій чи іншій галузі медицини.

Проте, під час надання послуг, можуть виникнути й певні «форс – мажорні», тобто непередбачувані обставини, які, на думку, юристів – практиків, бажано було б відобразити у додатковому розділі договору. Також, як правило, такий розділ містить умови порядку зміни і розірвання договору.

Заключною частиною договору є реквізити сторін, які містять адреси, осіб, уповноважених на підписання договору.

Таким чином, договір – це документ, що своїм змістом враховує безліч умов і обставин, з якими пов'язані виникнення, зміна або припинення цивільних прав та обов'язків осіб. Особливістю договору про надання медичних послуг є те, що він має бути адаптований до конкретних відносин сторін та виходити із певної конкретної ситуації та базуватися на волевиявленні названих вище сторін.

Література

1. Крилова О.В. Цивільно – правове регулювання відносин по наданню медичної допомоги: Автореф. ... дис. канд. юрид. наук. – Одеса, 2006.
2. Майданик Р.А. Договір про надання медичних послуг // Аномалії в цивільному праві України: Навч. – практ. посібник. / Р.А. Майданик – К.: Юстініан, 2007.

УДК 347.6 (043.2)

Гелич А.О.,

к.ю.н.,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПІДСТАВИ ВИНИКНЕННЯ СПАДКОВИХ ПРАВОВІДНОСИН

Особливий характер тих чи інших спадкових правовідносин зумовлюється специфікою певних юридичних фактів, які входять до складу спадкування.

Проблема підстав спадкування є надзвичайно важливою для розуміння категорії спадкових правовідносин. Виділення лише двох юридичних фактів – смерті спадкодавця як події та прийняття спадщини як вольової дії, невиправдано звужує коло правовідносин, що виникають на їх підставі. Крім того,